

Raportul de monitorizare a procesului de implementare a Legii nr. 467-XV din 21.11.2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat.

1) Aspecte introductive.

Legea cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat nr. 467-XV din 21.11.2003, intrată în vigoare 01.01.2004, publicată 01.01.2004 în Monitorul Oficial Nr. 6-12 art Nr : 44. (în continuare Lege)

Scopul Legii este stabilirea regulilor de bază și condițiilor de activitate în domeniul creării și dezvoltării infrastructurii informaționale naționale ca mediu de funcționare al societății informaționale din Republica Moldova, reglementarea raporturilor juridice care apar în procesul de creare, formare și utilizare a resurselor informaționale automatizate de stat, a tehnologiilor, sistemelor și rețelelor informaționale.

Principalele reglementări ale Legii se referă la:

- RESURSELE INFORMAȚIONALE DE IMPORTANȚĂ STATALĂ.

Resursele informaționale de stat se divizează în resurse informaționale de bază, departamentale și teritoriale.

Resursele informaționale de bază se constituie din: a) Registrul de stat al populației; b) Registrul de stat al unităților de drept; c) Sistemul național informațional geografic.

Resursele informaționale departamentale se formează și se utilizează de către autoritățile administrației publice centrale de specialitate, ai căror posesori sînt, și conțin informația necesară executării funcțiilor lor, cu excepția datelor ce urmează a fi incluse în resursele informaționale de bază. Resursele informaționale departamentale trebuie să fie compatibile informațional-tehnologic cu resursele informaționale de bază, departamentale și teritoriale respective.

Resursele informaționale teritoriale se formează și se utilizează de către autoritățile administrației publice locale, ai căror posesori sînt, și conțin date despre toate tipurile de obiective geografice, naturale și artificiale, inclusiv despre potențialul resurselor din teritoriile administrate. Resursele informaționale teritoriale trebuie să fie compatibile informațional-tehnologic cu resursele informaționale de bază și cu cele departamentale respective.

- TEHNOLOGIILE, SISTEMELE ȘI REȚELELE INFORMAȚIONALE

Certificarea sistemelor și rețelelor informaționale, tehnologiilor și mijloacelor de asigurare a acestora

Sistemele și rețelele informaționale, bazele și băncile de date, precum și tehnologiile și mijloacele de asigurare a acestora, destinate formării resurselor informaționale de stat, sînt supuse certificării în conformitate cu legislația privind evaluarea conformității.

Licențierea activității de formare și utilizare a resurselor informaționale de stat

Activitatea de proiectare, elaborare, implementare a sistemelor informaționale automatizate de importanță statală și de prestare a serviciilor de asigurare a funcționării acestora, de creare a resurselor informaționale de stat și de utilizare a lor, în special crearea bazelor de date, exploatarea lor și furnizarea informației, se desfășoară de către persoane fizice și persoane juridice în bază de licență, în condițiile legii.

- ATRIBUȚIILE AUTORITĂȚILOR PUBLICE ÎN SFERA FORMĂRII ȘI UTILIZĂRII

RESURSELOR INFORMAȚIONALE DE STAT ȘI INFORMATIZĂRII

Politica informațională de stat

Politica informațională de stat este orientată spre crearea condițiilor juridice, economice, organizatorice și de altă natură, necesare asigurării unei dezvoltări armonioase a societății și a statului.

Politica privind resursele informaționale de stat este elaborată de MTIC și aprobată de Guvern.

Administrația publică abilitată cu formarea și utilizarea resurselor informaționale de stat

Autoritatea administrației publice centrale de specialitate abilitată cu promovarea politicii informaționale a Guvernului și elaborarea strategiei de dezvoltare în domeniul formării și utilizării resurselor informaționale de stat și informatizării este MTIC, care reprezintă Guvernul în organizațiile internaționale specializate în conformitate cu împuternicirile acordate și coordonează colaborarea internațională a Republicii Moldova în domeniu.

MTIC exercită în numele Guvernului funcțiile de posesor al resurselor informaționale de bază.

Dirijarea metodică a centrelor informaționale

MTIC efectuează dirijarea metodică a centrelor informaționale de stat departamentale și teritoriale, elaborează cerințe privind crearea și exploatarea sistemelor informaționale de stat și exercită controlul asupra respectării lor.

Sursele de finanțare a activității de formare și utilizare a resurselor informaționale de stat

Sursele de finanțare a activității de formare și utilizare a resurselor informaționale de stat sînt alocațiile bugetare pentru întreținerea instituțiilor publice, aprobate prin legea bugetului pe anul respectiv, precum și mijloacele autorităților administrației publice și ale organizațiilor implicate în astfel de activități, mijloace obținute din prestarea contra plată a serviciilor aferente resurselor informaționale de stat.

La formarea și utilizarea resurselor informaționale pot fi atrase și investiții străine (credite, granturi), ajutoare umanitare și consultative.

- UTILIZAREA RESURSELOR INFORMAȚIONALE

Realizarea dreptului de acces la informația din resursele informaționale de stat

Utilizatorii beneficiază de drepturi egale de acces la resursele informaționale de stat și nu sînt obligați să justifice, în fața posesorilor acestor resurse, necesitatea obținerii informației solicitate, excepție fiind informația cu acces limitat.

Posesorii de resurse informaționale asigură utilizatorii cu informație din resursele informaționale de stat conform legislației în vigoare și contractelor de prestare a serviciilor de asigurare informațională.

Accesul persoanei fizice și al persoanei juridice la informația documentată despre sine

Persoana fizică sau persoana juridică ale cărei resurse informaționale conțin informații documentate despre alte persoane este obligată să le acorde posibilitatea de a lua cunoștință de materialele ce ating drepturile și interesele lor legitime.

Persoanele fizice și persoanele juridice au dreptul:

- a) de acces la informația documentată despre sine;
- b) de a preciza informația documentată despre sine pentru asigurarea plenitudinii și exactității ei;
- c) de a contesta informația documentată despre sine în modul stabilit de legislație;
- d) de a cunoaște cine și în ce scop acumulează sau utilizează informația documentată despre sine.

Refuzul de a permite accesul persoanei la informația documentată despre sine și tănuirea acestei informații pot fi atacate în justiție.

Modul de furnizare a informațiilor

(1) Modul de furnizare a informațiilor îl stabilește proprietarul sau posesorul de resurse informaționale, în condițiile prezentei legi.

(2) Autoritățile administrației publice și organizațiile responsabile de formarea și utilizarea resurselor informaționale de stat asigură condiții pentru furnizarea unei informații documentate complete în conformitate cu obligațiile ce le revin, conform regulamentelor lor și altor acte normative.

2) Funcționalitatea actului normativ

Pînă la intrarea în vigoare a legii monitorizate nu exista o claritate juridică privind "obiectul și dreptul de proprietate în sfera informatizării", "subiectele dreptului de proprietate și raporturilor juridice în sfera informatizării", statutul juridic al "informației documentate" etc. După intrarea în vigoare a acestei legi,

neclaritățile sus menționate au dispărut. Astfel, s-a creat un cadru legal care a stabilit regulile de bază și condițiile de activitate în domeniul creării și dezvoltării infrastructurii informaționale naționale, reglementarea raporturilor juridice ce apar în procesul de creare, formare și utilizare a resurselor informaționale de stat și a sistemelor informaționale automatizate de stat, a tehnologiilor, sistemelor și rețelelor informaționale etc.

Considerăm că Legea este funcțională, fiind aplicată în principal în partea ce ține de reglementarea resurselor informaționale de stat (resursele informaționale de bază, resursele informaționale departamentale și resursele informaționale teritoriale). Licențierea serviciilor de creare/implementare a Sistemelor Informaționale Automatizate de importanță statală, inclusiv a produselor program" (art. 8 (43) din Legea 451) este realizată de către ANRCETI. La compartimentul „certificare” - ÎS „Centrul Național pentru Frecvențe Radio” exercită certificarea doar a echipamentului de comunicații electronice, pe când certificarea produselor program (software) și a mijloacelor hardware pînă în prezent nu se realizează.

Referitor la aplicabilitatea legii în sectorul poștal. Luînd în considerare că dezvoltarea sectorului poștal este în mare măsură legată de implementarea tehnologiilor informaționale și de comunicații (TIC) în procesele tehnologice și serviciile furnizate, constatăm aplicabilitatea legii (art.18) în crearea de sisteme și rețele informaționale pentru asigurarea activității proprii și prestarea de servicii informaționale. În cadrul Î.S. „Poșta Moldovei” unele sisteme și rețele informaționale sunt implementate în bază de contract, altele sunt elaborate și implementate de întreprindere. Este aplicabilă legea (art.31) și în ceea ce ține de modul de furnizare a informațiilor. În cazul în care Î.S. „Poșta Moldovei” va crea o resursă informațională, spre exemplu „Bază de date: Adrese poștale ale persoanelor fizice și juridice”, va putea furniza informația din această resursă în bază de contract.

Referitor la aplicabilitatea prevederilor art. 11, al. (4), care stabilește că Domeniul național de nivel superior ".md" în rețeaua globală Internet se consideră proprietate a statului ..., a fost recepționată o propunere ca în noua redacție a legii să fie omisă această clauză de proprietate, ca nefiind conformă realității. A fost menționat că în practica internațională, domeniul de nivel superior (în cazul R.M. - ".md") este un cod, atribuit de Corporația de Atribuire a Numelor și Numerelor în Internet (ICANN), în conformitate cu standardul internațional ISO-3166, în calitate de nume de domeniu de nivel superior pentru identificarea țării în rețeaua globală Internet și nu are calitatea de a fi proprietatea vre-unui stat. Deseori, domeniul de țară, dată fiind asemănarea lui cu acronime cunoscute, este utilizat pe larg în întreaga lume.

Vom menționa că pînă la ora actuală nu este posibilă aplicarea Articolului 19 care stipulează că Sistemele și rețelele informaționale, bazele și băncile de date, precum și tehnologiile și mijloacele de asigurare a acestora, destinate formării resurselor informaționale de stat, sînt supuse certificării în conformitate cu legislația privind evaluarea conformității. În prezent nu există în R.M. organisme de evaluare a conformității, acreditate la Centrul Național de Acreditare.

În concluzie menționăm că aplicarea uniformă a legii monitorizate a impulsionat procesele de cercetare și realizare a diferitor componente ale Societății Informaționale (SI) din R.Moldova (infrastructura SI, e-Transformarea, e-Guvernarea, e-Democrația, e-Educația, e-Știința, e-Cultura, e-Comerțul, sistemele de plăți fără numerar, etc.) și, drept urmare, autoritățile administrației publice (AAP) au creat legal și dispun în prezent de Pagini oficiale în rețeaua Internet, unele din AAP au creat și întrețin în stare actualizată resurse informaționale de stat, inclusiv departamentale și teritoriale, gestionează propriile sisteme informaționale, au inițiat prestarea serviciilor electronice, mai multe sisteme informaționale, indiferent de amplasamentul acestora.

3) Gradul de îndeplinire a obiectivelor și a scopului actului normativ

Este destul de dificil de constatat dacă "scopurile legii" au fost sau n-au fost realizate, fiindcă aceste "scopuri" nu se regăsesc nici în legea monitorizată și nici în alt careva act legislativ sau normativ aferent legii în cauză;

Analizînd conținutul Legii putem identifica următoarele obiective:

- edificarea societății informaționale ca factor fundamental în creșterea economică durabilă a Republicii Moldova;
- implementarea tehnologiilor informaționale în diferite domenii ale economiei naționale, precum și informatizarea activității autorităților publice;
- crearea, implementarea și întreținerea sistemelor și resurselor informaționale de stat, de bază, departamentale și teritoriale.
- consolidarea și dezvoltarea sectorului tehnologiilor informaționale prin implementarea tehnologiilor informaționale.
- promovarea și apărarea intereselor legale ale utilizatorilor;

Actualmente stabilirea gradului de îndeplinire a obiectivelor ce țin de crearea resurselor informaționale de importanță statală prezintă anumite dificultăți, datorită faptului că la moment nu există o evidență a resurselor și sistemelor informaționale de stat. În acest context trebuie să menționăm că a fost elaborată și aprobată Concepția sistemului informațional automatizat "Registrul resurselor și sistemelor informaționale de stat", aprobată prin Hotărîrea Guvernului nr. 1032 din 06.09.2006. De asemenea a fost elaborat proiectul hotărîrii de Guvern „Cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de înregistrare a obiectelor Registrului resurselor și sistemelor informaționale de stat”. Implementarea Registrului în cauză va asigura înregistrarea resurselor și sistemelor informaționale de stat, a clasificatorilor, a site-urilor Web, a serviciilor informaționale, prestate cu ajutorul sistemelor informaționale, numelor de domen, înregistrate pe teritoriul Republicii Moldova, a titularilor, deținătorilor și elaboratorilor, urmărind drept scop - asigurarea organelor puterii de stat, a persoanelor fizice și juridice cu informație privind existența și starea resurselor și sistemelor informaționale și altor obiecte ale Registrului resurselor și sistemelor informaționale de stat în Republica Moldova.

Desfășurarea înregistrării obiectelor registrelor informaționale de stat în Registrul resurselor și sistemelor informaționale de stat va asigura conturarea tabloului informațional al țării, va exclude dublarea elaborărilor resurselor informaționale, de asemenea, va prezenta în mod complet și veridic dezvoltarea tehnologiilor informaționale în Republica Moldova.

Referitor la obiectivele ce țin de domeniul Tehnologiei Informației actualmente, în Republica Moldova este utilizat un set oficial minim de indicatori pentru monitorizarea situației în domeniul Tehnologiei Informației. Analiza datelor și informațiilor din diferite rapoarte totuși creează o imagine a situației din domeniu.

Datele Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (ANRCETI), atestă că în 2006, au fost eliberate 195 de licențe de activitate pentru servicii informatice, iar în anul 2009 numărul acestora a sporit până la 656 de licențe.

În perioada anilor 2003-2009, conform datelor statistice oficiale, volumul exportului de produse program (software) a crescut esențial, de la 1,2 mil. dolari SUA până la 11,6 mil. dolari SUA. Totodată, trebuie de menționat că o bună parte din exporturi (până la 1/3 din volumul celor oficiale) nu este reflectată în balanța de plăți, plățile fiind adesea încasate sub forma de remitențe, făcând astfel dificilă evaluarea reală a sumei totale provenite din exportul de servicii TI.

Creșterea menționată este urmare a unor primi pași spre susținerea dezvoltării sectorului TIC prin intermediul politicilor publice, manifestați prin stabilirea facilităților fiscale pentru companiile elaboratoare de software și angajații acestora.

Conform datelor Biroului Național de Statistică, totalul de cheltuieli pentru TI în anul 2009 a constituit 980 mil. lei, atestând o creștere de 372 mil. lei față de anul 2006. În structura cheltuielilor pentru TI se observă o creștere a procurărilor software (26% din totalul de cheltuieli) care au sporit cu 91 mil. lei față de anul 2006. Această tendință se explică prin creșterea utilizării software cu respectarea drepturilor de autor asupra acestuia. În acest sens, studiul efectuat de către Business Software Alliance (BSA - <http://portal.bsa.org/globalpiracy2010/index.html>) cu privire la pirateria software pentru computere personale, constată că ponderea software-ului ilegal în totalul software-ului utilizat în Republica Moldova a scăzut de la 96% în 2005 la 90% în 2010 și a constituit circa 36 milioane dolari SUA. Utilizarea ilegală a software-ului reduce considerabil piața de TI din Republica Moldova.

Cheltuielile pentru TI, fiind raportate la cap de locuitor, sînt mult mai mici față de cheltuielile similare din țările Europei de sud-est și de aproape 50 de ori mai mici decât media cheltuielilor țărilor UE.

Guvernul, fiind unul din cei mai mari consumatori de produse și servicii, prin politicile sale de utilizare și procurare a tehnologiei poate juca un rol foarte important sau decisiv în dezvoltarea sectorului TIC, în special prin stimularea

respectării drepturilor de autor asupra software-ului utilizat în instituțiile publice, ceea ce va contribui la reducerea semnificativă a ponderii software-ului ilegal.

În acest context, în lipsa unui document în acest sens este necesară aprobarea unei politici de utilizare a serviciilor și produselor TIC în instituții publice care ar asigura eficiența în utilizarea tehnologiilor, ar promova un echilibru pe piața și ar contribui la dezvoltarea companiilor domestice.

4) Modificările operate în actul normativ și influența acestora asupra scopului și esenței actului normativ

Legea în cauză nu a suferit modificări esențiale care ar influența asupra scopului și esenței actului normativ. Modificările operate se referă doar la substituirea în tot cuprinsul legii a sintagmei "Departamentul Tehnologii Informaționale" prin sintagma "Ministerul Dezvoltării Informaționale".

5) Gradul de punere în aplicare a cadrului juridic secundar necesar, pentru a asigura mecanismul de reglementare a actului normativ și gradul de suficiență a resurselor materiale, financiare și umane pentru funcționarea actului normativ

Se constată că există un număr impunător de documente de politici guvernamentale pe diverse domenii economice și sociale, aprobate în diferite perioade de guvernare, care au la bază în calitate de temei juridic, direct sau indirect, prevederile Legii monitorizate sau care includ cerințe conforme prevederilor acestei Legi pentru fiecare stadiu de creare, implementare, funcționare sau gestiune a resurselor și sistemelor informaționale de stat.

Lista actelor de reglementare și de politici guvernamentale, care sînt aprobate cu referire la legea nr.467-XV din 21.11.2003 "Cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat":

1. Planul de dezvoltare a Serviciului Fiscal de Stat pentru anii 2011-2015, aprobat prin HGnr.1141 din 16.12.2010.
2. Conceptul tehnic al Sistemului Informațional Automatizat "Registrul de stat al frecvențelor și stațiilor de radiocomunicații", aprobat prin HG nr.944 din 11.10.2010.
3. Conceptul tehnic al sistemului informațional automatizat al Biroului Național de Statistică, aprobat prin HG nr.856 din 21.09.2010.
4. Conceptul Sistemului informațional automatizat "Registrul de stat al cazurilor de violență în familie", aprobat prin HG nr.544 din 09.09.2009.
5. Conceptul tehnic al Sistemului Informațional Automatizat „Registrul de stat al achizițiilor publice", aprobat prin HG nr.355 din 08.05.2009.
6. Conceptul tehnic al Sistemului informațional automatizat "Registrul rezervelor materiale ale statului", aprobat prin HG nr.268 din 08.04.2009.
7. Structura Sistemului Informațional Automatizat "Asistența Socială" aprobată prin HGnr.1356din 03.12.2008.

8. Concepția sistemului informațional automatizat de administrare teritorială, aprobată prin HG nr.1321 din 27.11.2008.
9. Cu privire la Sistemul informațional integrat al Serviciului Grăniceri, aprobat prin HG nr.834 din 07.07.2008.
10. Cu privire la optimizarea structurii Ministerului Dezvoltării Informaționale, aprobat prin HG nr.625 din 22.05.2008.
11. Concepția Sistemului informațional automatizat "Registrul persoanelor reținute, arestate și condamnate", aprobată prin HG nr.25 din 18.01.2008.
12. Concepția Sistemului informațional automatizat "Registrul de stat de evidență a producției marcate", aprobată prin HG nr.1531 din 29.12.2007.
13. Concepția Sistemului informațional automatizat "Registrul procedurilor de executare", aprobată prin HG nr.1520 din 29.12.2007;
14. Concepția Sistemului informațional integrat automatizat "Migrație și azil", aprobată prin HG nr.1401 din 13.12.2007.
15. Strategia de dezvoltare a sistemului de executare pentru anii 2007-2011, aprobată prin HG nr.1393 din 12.12.2007.
16. Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei de dezvoltare a sistemului de executare pentru anii 2007-2011, aprobat prin HG nr.1393 din 12.12.2007.
17. Concepția Sistemului integrat de circulație a documentelor electronice, aprobată prin HG nr.844 din 26.07.2007.
18. Concepția Sistemului informațional automatizat "Registrul infrastructurii organelor de drept", aprobată prin HG nr.824 din 23.07.2007.
19. Concepția Sistemului informațional judiciar pentru anii 2007-2008, aprobată prin HG nr.776 din 03.07.2007.
20. Concepția Sistemului informațional automatizat "Registrul obiectelor pázite" aprobată prin HG nr.635 din 06.06.2007.
21. Concepția Sistemului informațional automatizat "Registrul de stat al armelor", aprobată prin HG nr.634 din 06.06.2007.
22. Concepția Sistemului informațional automatizat "Registrul informației criminalistice și criminologice", aprobată prin HG nr.633 din 06.06.2007.
23. Concepția Sistemului informațional automatizat "Registrul dactiloscopic", aprobată prin HG nr.565 din 21.05.2007'.
24. Cu privire la Sistemul Informațional Integrat Vamal, aprobat prin HG nr.561 din 18.05.2007.
25. Concepția sistemului informațional educațional, aprobată prin HG nr.270 din 13.03.2007.
26. Concepția sistemului informațional automatizat "Registrul de stat al circulației alcoolului etilic și a producției alcoolice", aprobată prin HG nr.1441 din 19.12.2006.
27. Registrul de stat al actelor juridice al Republicii Moldova, aprobat prin HG nr. 1381 din 07.12.2006.
28. Concepția sistemului informațional automatizat "Registrul funcțiilor publice și al funcționarilor publici", aprobată prin HG nr.1373 din 01.12.2006.
29. Concepția sistemului informațional automatizat "Registrul resurselor și sistemelor informaționale de stat", aprobată prin HG nr.1032 din 06.09.2006.
30. Regulamentul cu privire la evidența de stat a organelor centrale de specialitate ale administrației publice și a autorităților administrației publice locale, aprobat prin HG nr.1004 din 29.08.2006.
31. Cu privire la Pagina Oficială a Republicii Moldova în rețeaua Internet, aprobată prin HG nr.765 din 05.07.2006.

32. Cu privire la Paginile oficiale ale autorităților administrației publice în rețeaua Internet, aprobată prin HG nr.668 19.06.2006.
33. Regulamentul cu privire la modul de publicare a informației pe paginile oficiale ale autorităților administrației publice în rețeaua Internet, aprobat prin HG nr.668 din 19.06.2006.
34. Cu privire la crearea sistemelor și resurselor informaționale automatizate de stat, aprobat prin HG nr.562 din 22.05.2006.
35. Concepția Sistemului Informațional Medical Integrat, aprobată prin HG nr.1128 din 14.10.2004.
36. Cu privire la Sistemul informațional integrat automatizat de evidență a infracțiunilor, a cauzelor penale și a persoanelor care au săvârșit infracțiuni, aprobat prin HG nr.770 din 06.07.2004.
37. Politica de edificare a societății informaționale Comisia Națională pentru e-Transformare, Regulamentul Comisiei Naționale pentru e-Transformare și componența nominală a Comisiei Naționale pentru e-Transformare, aprobate prin HG nr.632 din 08.06.2004.
38. Comisia guvernamentală pentru monitorizarea procesului de elaborare și implementare a sistemului informațional automatizat "Registrul de stat al unităților de drept", aprobată prin HG nr.399 din 20.04.2004;
39. Regulamentul cu privire la colectarea, actualizarea și difuzarea actelor juridice din etalonul Băncii Oficiale de date juridice "InfoLex" în mediul Internet, aprobat prin HG nr.334/18.03.2002 și cu modificările ulterioare ale Guvernului.

Note. Prezenta listă nu include actele care indirect conțin referințe la legea nr.467-XV din 21.11.2003.

Hotărârile de Guvern prin care au fost aprobate actele din prezenta Listă, mai includ un șir de norme executorii întru realizarea practică a acestora.

Referitor la implicațiile materiale, financiare și umane, necesare și real disponibile pentru îndeplinirea prevederilor actului normativ, trebuie să menționăm că resursele financiare deseori sunt insuficiente și necesită identificarea resurselor financiare suplimentare pentru elaborarea și implementarea sistemelor informaționale automatizate de importanță statală. În puține raioane există personal calificat pentru menținerea echipamentului IT. Aceasta reprezintă un impediment pentru implementarea sistemelor informaționale automatizate. În cadrul SIA existente în caz de apariție a unei probleme de hard sau soft, soluționarea acesteia implică deplasarea în teritoriu a personalului. Resursele alocate pentru întreținerea sistemelor informaționale sunt insuficiente, activitățile axate pe consolidarea capacităților sunt limitate, iar tehnologiile informaționale utilizate nu satisfac necesitățile.

6) Consecvența și coerența actului normativ

Considerăm că legea monitorizată necesită să fie adusă în concordanță cu prevederile legii nr.235-XVI din 20.07.2006 "Cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător" și completată cu unele prevederi din legea nr.1069-XIV din 22.06.2000 "Cu privire la informatică", cu abrogarea ulterioară a acesteia. Se propune abrogarea Legii cu privire la informatică,

deoarece prevederile acestora sînt depășite și vin în contradicție cu alte acte normative în vigoare. Legea cu privire la informatică este în discordanță cu Legea privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător nr.451-XV din 30.07.2001 fiind și învechită, deoarece prevede eliberarea licențelor pentru genurile de activitate, ce nu sunt prevăzute de Legea privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător nr.451-XV din 30.07.2001 și conține prevederi ce se referă la rețele de comunicații electronice, reglementate de Legea comunicațiilor electronice nr. 241-XVI din 15 noiembrie 2007.

Trebuie să menționăm că în mai multe acte legislative și normative sînt utilizate noțiunile juridice ale termenilor definiți deja în Legea monitorizată, respectîndu-se astfel principiul abordării sistemice la elaborarea noilor acte legislative și normative.

7) Neutralitatea actului normativ

În urma analizei aplicării Legii monitorizate s-a stabilit că aceasta asigură proporționalitatea dintre interesele publice și cele private, precum și nu conține reglementări în exces sub pretextul atingerii sau ocrotirii intereselor publice sau a unor interese private.

Legea în cauză prevede că activitatea de proiectare, elaborare, implementare a sistemelor informaționale automatizate de importanță statală și de prestare a serviciilor de asigurare a funcționării acestora, de creare a resurselor informaționale de stat și de utilizare a lor, în special crearea bazelor de date, exploatarea lor și furnizarea informației, se desfășoară de către persoane fizice și persoane juridice în bază de licență. Licențierea serviciilor de creare/implementare a Sistemelor Informaționale Automatizate de importanță statală, inclusiv a produselor program" (art. 8 (43) din Legea 451) este realizată de către Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației. Datele ANRCETI atestă că în 2006, au fost eliberate 195 de licențe de activitate pentru servicii informatice, iar în anul 2009 numărul acestora a sporit pînă la 656 de licențe.

Totodată menționăm că este necesară aprobarea unei politici de utilizare a serviciilor și produselor TIC în instituții publice care ar asigura eficiența în utilizarea tehnologiilor, ar promova un echilibru pe piața și ar contribui la dezvoltarea companiilor domestice. Acest document urmează să asigure următoarele: Transparența decizională; Neutralitatea tehnologică; Convergența tehnologică; Arhitectura deschisă și interoperabilitatea sistemelor; Reducerea cheltuielilor; Optimizarea proceselor; Respectarea drepturilor de autor asupra software-ului.

8) Stabilitatea și predictibilitatea actului normativ

Legea monitorizată a fost modificată o singură dată și nu a suferit modificări esențiale care ar influența asupra scopului și esenței actului normativ. Modificările

operate se referă doar la substituirea în tot cuprinsul legii a sintagmei "Departamentul Tehnologii Informaționale" prin sintagma "Ministerul Dezvoltării Informaționale".

9) Eficiența actului normativ

Referitor la eficiența actului normativ, trebuie să menționăm că drept rezultat al aplicării Legii monitorizate, au fost obținute performanțe concrete.

În domeniul resurselor informaționale de importanță statală, drept rezultat al acțiunii Legii, au fost elaborate următoarele Sisteme Informaționale Automatizate:

SIA „Registrul de stat al frecvențelor și stațiilor de radiocomunicații”, SIA al Biroului Național de Statistică, SIA „Registrul de stat al cazurilor de violență în familie”, SIA „Registrul de stat al achizițiilor publice”, SIA „Registrul rezervelor materiale ale statului”, SIA „Asistența Socială”, SIA de administrare teritorială, Sistemul informațional integrat al Serviciului Grăniceri, SIA „Registrul persoanelor reținute, arestate și condamnate”, SIA „Registrul de stat de evidență a producției marcate”, SIA „Registrul procedurilor de executare”, SIA „Migrație și azil”, Sistemului integrat de circulație a documentelor electronice, SIA „Registrul infrastructurii organelor de drept”, Sistemul informațional judiciar pentru anii 2007-2008, SIA „Registrul obiectelor păzite”, SIA „Registrul de stat al armelor”, SIA „Registrul informației criminalistice și criminologice”, SIA „Registrul dactiloscopic”, Sistemul Informațional Integrat Vamal, Sistemul informațional educațional, SIA „Registrul de stat al circulației alcoolului etilic și a producției alcoolice”, SIA „Registrul de stat al actelor juridice al Republicii Moldova”, SIA „Registrul funcțiilor publice și al funcționarilor publici”, SIA „Registrul resurselor și sistemelor informaționale de stat”, Sistemului Informațional Medical Integrat, Sistemul informațional integrat automatizat de evidență a infracțiunilor, a cauzelor penale și a persoanelor care au săvârșit infracțiuni.

De asemenea trebuie să menționăm că în cadrul autorităților administrației publice centrale funcționează mai multe sisteme informaționale. După datele estimative în cadrul MTIC funcționează - 7 sisteme informaționale, în cadrul Ministerului Finanțelor funcționează 43 sisteme informaționale, în cadrul Ministerului Economiei – nici un sistem informațional, în cadrul Ministerului Justiției – 1 sistem informațional, în cadrul Ministerului Apărării – 2 sisteme informaționale, în cadrul Ministerului Construcțiilor - 1 sistem informațional, în cadrul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare – 15 sisteme informaționale, în cadrul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor - nici un sistem informațional, în cadrul Ministerului Culturii - 1 sistem informațional, în cadrul Agenției Relații Funciare și Cadastru - 1 sistem informațional, Agenția „Moldsilva” - se află la etapa de evaluare și demarare a procesului de elaborare a conceptului SIA „Sistemul Informatic Automatizat Forestier”, Agenția Rezerve Materiale - prin HG nr.268 din 08.04.2009 a fost aprobat Conceptul tehnic SIA „Registrul rezervelor materiale ale statului”, SIA se

află la etapa de elaborare, în cadrul Agenției Turismului - nici un sistem informațional, în cadrul ANRCETI – 3 sisteme informaționale, în cadrul Serviciul Grăniceri - 1 sistem informațional, în cadrul Biroul Relații Interetnice - nici un sistem informațional, în cadrul Biroul Național de Statistică - 48 sisteme informaționale. Celelalte autorități nu au prezentat date.

10) Modul de consultanță

A fost plasat pe pagina oficială a MTIC - Anunțul privind inițierea procesului de monitorizare a Legii, cu solicitarea prezentării opiniilor și propunerilor privind funcționarea și aplicabilitatea legii, îndeplinirea scopurilor stabilite în lege, consecințele aplicării legii, precum și alte propuneri și recomandări referitor la Legea în cauză. În rezultatul plasării anunțului pe pagina MTIC, nu a parvenit nici o obiecție sau propunere.

De asemenea au fost expediate scrisori în adresa autorităților administrației publice cu solicitarea prezentării opiniilor și propunerilor privind funcționarea și aplicabilitatea legii, îndeplinirea scopurilor stabilite în lege, consecințele aplicării legii, precum și alte propuneri și recomandări referitor la Legea în cauză.

Obiecțiile și propunerile autorităților publice sunt sistematizate într-un tabel anexat la raportul în cauză. E de menționat că unele autorități (MAI, MTID au prezentat propunerile ce nu se referă la subiect, iar alte autorități (MF, MAEIE, MAIA, MEd) au ignorat solicitarea MTIC.

11) Concluzii și recomandări

În rezultatul monitorizării procesului de implementare a Legii nr. 467-XV din 21.11.2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat, putem face următoarele concluzii și recomandări:

Legea în cauză a creat un cadru legal care a stabilit regulile de bază și condițiile de activitate în domeniul creării și dezvoltării infrastructurii informaționale naționale, reglementarea raporturilor juridice ce apar în procesul de creare, formare și utilizare a resurselor informaționale de stat și a sistemelor informaționale automatizate de stat, a tehnologiilor, sistemelor și rețelelor informaționale etc. Considerăm că Legea este funcțională, fiind aplicată în principal în partea ce ține de reglementarea resurselor informaționale de stat. De asemenea menționăm că aplicarea uniformă a legii monitorizate a impulsionat procesele de cercetare și realizare a diferitor componente ale Societății Informaționale (SI) din Republica Moldova (infrastructura SI, e-Transformarea, e-Guvernarea, e-Democrația, e-Educația, e-Știința, e-Cultura, e-Comerțul, sistemele de plăți fără numerar, etc.) și, drept urmare, autoritățile administrației publice (AAP) au creat legal și dispun în prezent de Pagini oficiale în rețeaua Internet, AAP au creat și întrețin în stare actualizată resurse informaționale de stat, inclusiv departamentale și teritoriale, gestionează propriile sisteme informaționale, care

interacționează cu alte sisteme informaționale, prestează diverse servicii electronice.

Este destul de dificil de constatat dacă "scopurile legii" au fost sau n-au fost realizate, fiindcă aceste "scopuri" nu se regăsesc nici în legea monitorizată și nici în alt careva act legislativ sau normativ aferent legii în cauză, totodată obiectivele care au fost identificate în urma analizei conținutului actului normativ, au fost în mare parte atinse.

Referitor la factorii care împiedică aplicarea Legii monitorizate, trebuie să menționăm că resursele financiare necesare pentru elaborarea și implementarea sistemelor informaționale automatizate de importanță statală, deseori sunt insuficiente și necesită identificarea resurselor suplimentare. Aceasta reprezintă un impediment pentru implementarea sistemelor informaționale automatizate.

Legea în cauză nu necesită măsuri urgente de revizuire, totodată există aspecte care ar putea fi îmbunătățite, în sensul actualizării și aducerii actului normativ în concordanță cu situația actuală în domeniul tehnologiei informaționale și în sfera resurselor informaționale de stat. Astfel, ar fi oportună stabilirea clară a atribuțiilor autorităților centrale de specialitate cu competențe în domeniul elaborării și promovării politicii de stat în domeniul tehnologiei informației, precum și în domeniul reglementării pieței tehnologiei informației. De asemenea trebuie analizată propunerea de abrogare a Legii nr.1069-XIV din 22 iunie 2000 cu privire la informatică, deoarece prevederile acesteia sînt depășite și vin în contradicție cu alte acte normative în vigoare. Legea cu privire la informatică este în discordanță cu Legea privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător nr.451-XV din 30.07.2001 fiind și învechită, deoarece prevede eliberarea licențelor pentru genurile de activitate, ce nu sunt prevăzute de Legea privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător nr.451-XV din 30.07.2001 și conține prevederi ce se referă la rețele de comunicații electronice, reglementate de Legea comunicațiilor electronice nr. 241-XVI din 15 noiembrie 2007.